

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. V. An ad prorogandam Judici alieno jurisdictionem requiratur consensus
Judicis proprij alieni?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

Felin. in C. Caterum de Judic. n. 5. Panorm. in C. ad petitionem de Accusat. n. 7. Bald. in L. si qui ex consensu C. de Episcop. Audient. n. 7. Paul. Castr. in L. 1. ff. de Judic. n. 6. Bartol. Dec. ac alij in L. si convenerit 18. ff. de Jurisdic. Maranta in Praxi judic. p. 4. dist. 12. n. 11. Menoch. L. 2. præsump. 19. per tot. Qui, aliique omnes, semper requirunt ad prorogandam jurisdictionem, vel litis contestationem, vel oppositionem exceptionis dilatoriae, similémve æquivalentem actum. Dissentit Petr. Barbosa in L. 1. ff. de Judic. art. 3. n. 8. censens, consensum sufficienter colligi per patientiam; si quis videlicet Judicem patiatu aliquid decernere contra ipsum, & non contradicat. Sed nec rationem vel jus aliquod pro sua opinione reliquis ferè omnibus DD. contrariâ adducit, maléque allegat Menochium cit. præsump. 19. hic enim actum aliquem positivum requirit. Vera tamen est ejus opinio in casu, quem paulò antè attuli n. 422.

§. V.

*An ad prorogandam Judici alieno jurisdictionem
requiratur consensus Judicis proprii ac
alieni.*

SUMMARIUM.

431. Ad prorogandam Judici alieno jurisdictionem non requiritur consensus proprii.
432. Nisi privilegium Fori integro alicui Ordini vel Statui hominum concessum sit. Aut proprius Judex privilegium habeat, ut sui subditi coram alio Magistratu conveniri nequeant.
433. Prorogandi jus hodie multum restrictum est.
434. Prorogari jurisdictio non potest, nisi Judici ejusdem Imperij aut Regni.
435. Ad prorogationem à tempore ad tempus opus est consensu Judicis, cui prorogatur jurisdictio.
436. Sufficit tamen tacitus.

437. Hoc semel præstito partes recedere nequeunt absque licentia.

431. Possè partes absque consensu sui Judicis competentis prorogare in se jurisdictionem alieno, seu non competenti, tametsi Judex ipsorum Ordinarius sit Rex, Dux, Marchio, Comes, aliùsve Magistratus perpetua Jurisdictione fungens, post Bartol. Bald. Roman. Paul. Castr. Alexand. Imol. Panorm. Præposit. ac alios tradunt Maranta in *Praxi Judic. p. 4. dist. 12.* Vant. *Tract. de Nullitat. tit. quib. mod. sent. null. defend. poss. à n. 76.* Schrader. *de Feudis p. 10. sect. 1. n. 137.* Vultejus in *L. 1. C. de Jurisdic. omn. Judic. n. 66.* Matth. Stephani *L. 1. de Jurisdic. c. 25. n. 46.* Gaill. *L. 1. observ. 40. n. 2.* Hilliger. ad Donell. *L. 17. c. 10. lit. N. Ummius disp. 4. ad Process. jud. thesi 18. n. 98.* Zanger. *de Exception. p. 2. c. 1. n. 127.* ac passim alij. Tum quòd quilibet privilegio fori privatis concessò renuntiare potest. *L. si quis in conscribendo C. de Pact. & L. 1. ff. si quis in jus vocat. non jer. L. si convenerit ff. de Jurisdic. C. significasti de Foro comp.* Tum quòd prorogatio jurisdictionis partibus consentientibus conceditur *L. 1. § 2. ff. de Judic. & L. 1. §. Et post operis. ff. de novi oper. nuntiat.* absque ulla mentione consensùs Ordinarij Judicis, quo relicto illæ se submittunt jurisdictioni Judicis aliàs non competentis. Tum denique, quòd, ut ajunt Matth. Stephani & Hilliger. *ll. cc.* litigantes Judici, quem adeunt, non dant jurisdictionem, sed in se tantùm exercendam admittunt, & sic remittunt jus, vi cujus præscriptione fori uti possunt contra Judicem non suum.

432. Excipiendus hìc est geminus casus. Primus est, quando privilegium fori alicui integro Ordini vel Statui hominum concessum fuit: tunc enim absque licentia proprij Superioris & Judicis Jurisdictione prorogari nequit, ut suprà diximus de Clericis & Regularibus SS. Pontifici immediatè subjectis. Alter est, quando alicui Magistratui vel Judici privilegium concessum fuit, ut ejus subditi coram alio Magistratu conveniri nequeant. Quale privilegium

gium Imperator concedere solet Statibus Imperij, Principibus, Comitibus, ac Nobilibus, ut videlicet ipsorum subditos nemo coram alio Tribunali in jus vocet. Quo casu si subditus coram alio Judice compareat, & in ejus Jurisdictionem consentiat, ex tali consensu partis non prorogatur Jurisdictio in præjudicium Domini facta. De quo Gaill. *L. 1. observ. 40. n. 2. § 3.* Wehner. *in Practic. observat. V. Ehehafften §. alio, Bocerus de Jurisdict. c. 7. n. 50.*

433. Universim hodie hoc prorogandi jus restrictum est & coangustatum, ut ait Bocer. *l. c. n. 49.* & Matth. Stephani *L. 1. de Jurisdict. c. 25. n. 50.* Cùm enim hodiernis moribus Jurisdictiones coeperint esse patrimoniales aut feudales. *arg. tit. 1. §. Et quia vidimus tit. 13. § tit. seq. L. 1. Feudor.* ac à Statibus Imperij, Principibus, Ducibus, Comitibus, Civitatibus &c. jure proprio exercentur: idcirco hujusmodi Magistratus ac Judices non solum suis subditis ad alienum tribunal citatis inhibere solent, ne compareant, sed etiam eorum causas alibi jam introductas ad se avocare. Petr. Costald. *ad L. 1. ff. de Judic. Vultei ad L. 1. C. de Jurisdict. omn. Jud. n. 169.* Thom. Michaël *de Jurisdict. conclus. 148.* Duaren. *ad Tit de Judic. c. 8.* Stephani & Bocer. *ll. cc.* Verùm etiamnum hodie posse subditos alieno Judici liberè & absque consensu proprii Judicis Jurisdictionem prorogare, post Bartol. Imol. Alexand. Marant. Vant. Cravet. ac alios tenet Manzius *in Centur. Decision. Palatin. q. 97. à n. 11.* & Berlich. *p. 1. conclus. 5. n. 31.* ubi multis rationibus id firmat, séque ita judicio obtinuisse testatur. Neque immorandum hïc est; nam constat, leges prorogationem concedentes æquè, ac alias, contrariâ consuetudine tolli posse, possèque pariter privilegio Imperatorio iisdem derogari. Utrùm autem hïc vel alibi vel privilegium hoc, vel illa consuetudo detur, ad quaestiones facti pertinet, quas hïc persequi animus non erat. Duo tantùm notanda duxi. Primum est, quod modò dicebam *num. preced.* posteriorem opinionem non procedere quoad eos Status Imperij, aliósque Magistratus ac Judices, qui speciali privilegio muniti

muniti sunt, ut eorum subditi ab ipsorum tribunali ad aliud avocari nequeant. Alterum, etiam juxta primam sententiam prorogationem valituram, si proprius Judex subdito prorogandi licentiam dedit vel expressam, vel tacitam, videlicet prorogationem non prohibendo, aut eam jam factam causam ad se non avocando. Unde consequens est, etiam hodie magnam hujus tractationis de prorogatione jurisdictionis utilitatem esse, contra ac aliqui existimant.

434. Illud quoque magnopere controversum est inter DD. an prorogatio jurisdictionis absque consensu proprii Judicis locum duntaxat habeat, si uterque Judex, alienus videlicet, cui prorogatur jurisdictio, & proprius ac competens, sint sub eodem Imperatore, Rege, vel Republica; an verò illa fieri possit absolute, ac etiam alterius Regni vel Reipublicæ Judici. Prius illud tenent Bald. Paul. Castr. Bellamer. Panorm. Ant. de Butr. ac alij, quos allegant Petr. Barbosa in *L. 1. ff. de Judic. art. 3. n. 162.* & Oliva p. 3. *Fori Eccles. q. 14. n. 112.* hancque sententiam universali praxi receptam esse testatur Castro Lusitan. *decision. 2. n. 4.* Posterius tumentur Alexand. in *L. 1. §. Et post operis ff. de Novi oper. nuntiat. n. 20.* & Jason *ibid. n. 11.* Maranta in *Praxi judic. p. 4. diff. 12. n. 25.* Barbosa *l. c. n. 163.* ac alij. Hancque opinionem in puncto Juris veriorum esse ait Joan. Faber in *L. si qui ex consensu C. de Episcop. Audient. n. 6.* Mihi prior opinio præplacet. Nam licet *L. 1. §. 5. ff. de Judic.* aliisque Juribus allegatis videatur universim potestas data subditis prorogandi jurisdictionem Judici alieno, cui vellent: apparet nihilominus, illas Leges solum conditas pro subditis Imperij Romani, litigare in eodem volentibus, cum præsumendum non sit, Romanos Imperatores & Jureconsultos de Judicibus alterius Imperij cogitasse, eosdemque suam jurisdictionem ita jactare voluisse, ut subditis liberam facultatem relinquerent alterius Imperij vel Regni Judicem adeundi, cujus imperitiam corrigere aut injustitiam coercere Imperator non posset. Neque confunditur hæc sententia ex *C. significasti 18. de Foro com-*

compet. uti existimat Barbosa *l. c. n. 163.* quia ibi Pontifex solum interrogabatur de Clericis, & de his duntaxat respondit, eos alieno Episcopo sine consensu proprii Jurisdictionem prorogare non posse. Unde à contrario sensu non bene infertur, laicos, cui-cunque velint, posse in se eam prorogare absque consensu sui Judicis competentis.

435. Superest modò, ut etiam de consensu Judicis, cui jurisdictione prorogatur, agamus. Si prorogatio fit à causa ad causam, à persona ad personam, à loco ad locum, nec tacitus ejus consensus requiritur, sed sufficit, si non contradicat, sive sciat, sive ignoret, hanc causam, vel hos litigantes, aut hunc locum, ad suam jurisdictionem non pertinere: dummodo non reclamet aut protestetur, se nolle jurisdictionem exercere, nisi causa vel personæ litigantes ad se de Jure pertineant. Glossa in *L. 2. §. 1. ff. de Judic. V. Inhibita*, Bartol. *ibid. n. 6.* & Paul. Castr. Ant. de Butr. in *C. P. & G. 40. de Offic. & potest. Judic. Deleg. n. 20.* Panorm. *n. 22.* Felin. in *C. de causis eod. n. 5. v. 7.* ac communis Interpretum in *cit. L. 2. & C. 40.* Itaque decidit Ulpian. *cit. L. 2. §. 1.* ubi, cum quæstionem hanc sic proposuisset: *Convenire autem utrum inter privatos sufficit, an verò etiam ipsius Prætoris consensus necessarius est?* Respondet: *Lex Julia ait, quò minus inter privatos conveniat, sufficit ergo privatorum consensus.* Ad prorogationem verò à tempore ad tempus asserunt, Judicis æquè ac partium consensum esse necessarium. Rationem discriminis dat Bartol. *l. c.* quia in prorogatione à persona ad personam, loco ad locum, re ad rem, Judex certus est, se esse Judicem, licèt ignoret, utrum in hos litigantes aut hanc causam Jure communi jurisdictionem habeat. Quantum verò attinet ad tempus, scit, se post lapsum termini sibi præfixi non amplius esse Judicem, ac propterea necessarium est, ut certior fiat, tempus sibi extendi prorogatione partium ac jurisdictionem tribui, quam aliàs nullam amplius haberet.

436. Sufficit tamen etiam in prorogatione à tempore ad tempus consensus Judicis tacitus, ut tradunt iidem DD. & patet ex dictis

Y y

dictis

dictis *n.* 418. Non requiri ad hunc tacitum consensum actum aliquem Judicis positivum, qualem requiri in partibus dictum est supra *n.* 430. sed sufficere, si habitâ prorogationis notitiâ non contradicat, sed partes coram se litigare patiat, asserunt Paul. Castr. *in cit.* L. 2. ff. de *Judic.* §. 2. Felin. *in C. causam qua de Sent. & re judic.* Butr. *in cit.* C. 40. de *Offic. & potest. Judic. Deleg.* Barbosa *l. c. art. 3. n. 9.* Sed non apparet, quomodo patientia Judicis dari possit absque actu aliquo positivo, quo vel respondeat, se ipsas velle audire, vel libellum oblatum recipiat, aut annotari faciat, quæ proponuntur &c. Quod si citati DD. velint, hoc ipso prorogatum ei esse Jurisdictionem, ita ut partes ipso invito subterfugere eam nequeant, dummodo dixerint, se in ipsum consentire, tametsi ipse nihil adhuc responderit, vel fecerit, recedendum ab ipsis existimo: cum non appareat, quomodo per solam suam taciturnitatem consentiat. Licet enim favorabile esse videatur, posse etiam in alienos subditos Jurisdictionem exercere, & in favorabilibus taciturnitas pro consensu habeatur: jus tamen dicere non tam commodum, quam onus est, ut dictum est supra *n.* 18. ac reverâ odiosum est jus etiam alienis dicere, quia laboriosum, & invidiæ proprii litigantium Judicis obnoxium. Unde non est, cur post aliquod silentium & nondum exercitum aliquem actum positivum non possit eos repellere. Si autem ipse non tenetur jus illis dicere, hoc ipso, quia nondum consensisse censendus est, non est ratio, cur non etiam partibus licitum sit eum deferere, seu, uti DD. loquuntur, poenitere: cum ipsi ante consensum & acceptationem jus nullum quæsitum sit. Aliud foret, si ipse esset litigantium Superior: hujus enim responsio expectanda est ob reverentiam, quam subditi ei debent. *arg. C. Bone 4. de Postulat. Prælat. §. Nec obstabit.* Cæterum ea, quæ modo de prorogatione à tempore ad tempus dixi, limitanda sunt juxta dicta supra *n.* 492.

437. Quemadmodum verò consensus Judicis, cui prorogatur jurisdictio, necessarius non est, nisi ad prorogationem à tempore

pore ad tempus, ut modò dicebam: ita pariter sine ejusdem con-
 sensu mutare voluntatem prorogandi, & liberè prorogationem,
 mutuo tamen consensu, omittere partes possunt, si illum non-
 dum adierunt. Postquam verò eum adierunt, isque consensit
 vel expressè, vel tacitè actum aliquem Judicis exercendo; v. g. ac-
 ceptando libellum aëtoris, admittendo exceptionem dilatoriam,
 terminum præscribendo &c. integrum illis amplius non est eo
 non requisito resiliere, seu ejus Jurisdictionem declinare, vel ade-
 undo proprium Judicem, vel alteri cuiquam Jurisdictionem pro-
 rogando, ne auctoritas Magistratûs hac elusoria levitate contem-
 natur, & quia ei contumeliam facerent eum ipernendo, & ad a-
 lium eundo, ut ait Ulpian. *L. Litigatores 11. prin. ff. de Receptis,*
qui arbitr. receper. Si tamen omnino à lite discedere velint ea
 super re Judicem non adituri, facere id possunt ipso irrequisito ac
 etiam invito: quia, ut idem Ulpianus ex Celso ait *L. Hoc edicto*
1. ff. de Novi oper. nuntiat. §. Inde quæritur 10. non est periculum,
ne pactio privatorum jussu prætoris anteposita videatur: quid enim
aliud agebat prætor quàm hoc, ut controversias eorum dirimeret?
à quibus si sponte recesserunt, debet id ratum habere.

§. VI.

*An omnis Jurisdictio prorogari
possit.*

SUMMARIUM.

438. De Jure Canonico non tantum Ordinaria, sed etiam Delega-
 ta Jurisdictio prorogari potest.
 439. Quin etiam de Jure Civili.
 440. Nec solum ad universitatem causarum, sed etiam ad causam
 determinatam.
 441. Respondetur ad opposita.
 442. Prorogari potest etiam Criminalis Jurisdictio.

Y y 2

443. Non